

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філологічного
факультету

“30” червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна практика

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u> <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> <u>014.01 Середня освіта (українська мова і література)</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> <u>035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно).</u> <u>035.06 Східні мови та літератури (переклад включно).</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма _____ Педагогічна практика _____ для студентів _____
(назва навчальної дисципліни)

за спеціальністю 014.01 Середня освіта (українська мова і література); спеціальністю 035 Філологія. Спеціалізації 035.01 українська мова та література, 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно). 035.06 східні мови та літератури (переклад включно). – 10 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Мацюк З.О., канд. філол. наук, доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри українського прикладного мовознавства.

Протокол № 9 від “ 30 ” 06 2020 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(проф. Кочан І.М.)

(прізвище та ініціали)

“ 30 ” червня 2020 р

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від “30” червня 2020 року № 10

“30” червня 2020 року

Голова _____

(підпис)

(проф. Пилипчук С.М.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	галузь знань 01 Освіта / Педагогіка; галузь знань 03 Гуманітарні науки _____ (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 014.01 Середня освіта (українська мова і література); спеціальність 035 Філологія. (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціалізація: Спеціалізації 035.01 українська мова та література, 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно). 035.06 східні мови та літератури (переклад включно).	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -		7-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітній рівень: перший (бакалаврський).	год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю:			

ВСТУП

Педагогічна практика – організаційна форма навчання, яка є важливою сполучною ланкою між теоретичною та практичною діяльністю студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Мета і завдання практики

Головна мета педагогічної практики – формування у студентів системи педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах; вдосконалення і втілення на практиці знань та вмінь, набутих у курсах педагогіки, психології, методики викладання української мови та літератури; забезпечення цілісної системи навчально-виховної роботи з учнями з виконанням функцій вчителя української мови та літератури і класного керівника; набуття досвіду самоорганізації педагогічної діяльності, стимулювання та розвиток пізнавальної активності, життєдіяльності учнів та організації взаємодії з ними.

Під час практики студенти мають виконати такі завдання:

1. Ознайомитися зі школою, кабінетами української мови та літератури, їхнім матеріально-технічним забезпеченням.
2. Ознайомитися з планом роботи школи, календарним, тематичним і поурочними планами вчителів української мови та літератури, планом виховної роботи класного керівника.
3. Планувати уроки на період педагогічної практики, розробляти конспекти уроків з української мови та літератури і проводити пробні та залікові уроки (2 уроки з української мови і 2 уроки з української літератури).
4. Аналізувати власні уроки та уроки вчителів школи і студентів-практикантів.
5. Відвідувати залікові уроки студентів— колег по практиці та брати участь у їх обговоренні.
6. Відвідувати і аналізувати позакласні заходи, які проводять вчителі української мови та літератури, класні керівники або заступник директора з виховної роботи.
7. Планувати, складати власні сценарії і проводити позакласні виховні заходи.
8. Проводити заняття гуртків, мовні та літературні вечори, тижні мови, випускати тематичні газети, альманахи.

9. Проводити індивідуальну роботу з окремими учнями, консультувати учнів, які займаються науковою роботою в Малій академії.
10. Вести педагогічні спостереження за учнями та класом під час проведення уроків і позакласних заходів і скласти психолого-педагогічну характеристику колективу класу.
11. Систематично аналізувати свою практичну діяльність, вести щоденникові записи.
12. Виготовляти дидактичний матеріал, засоби наочності, допомагати вчителям української мови та літератури в обладнанні кабінетів.
13. Підготувати звітну документацію, взяти участь у колективному обговоренні результатів практики в школі та захистити практику в університеті.

Терміни проходження практики

Педагогічна практика студентів 4 курсу філологічного факультету українського, слов'янського та відділень фольклористики, східних мов триває шість тижнів з відривом від навчання у сьомому семестрі навчального року за спеціальністю «Українська мова і література».

Перед початком педагогічної практики для студентів проводять інструктаж, на якому повідомляють мету і завдання практики, її тривалість, види і форми педагогічної діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи.

Завершується практика колективним обговоренням результатів разом зі студентами, вчителями та керівниками навчального закладу, в якому проходила практика, керівниками-методистами, представником кафедри педагогіки.

Після закінчення практики студенти повинні подати звітну документацію:

1. Звіт про педагогічну практику.
2. План-конспект залікового уроку з української мови.
3. План-конспект залікового уроку з української літератури.
4. План-сценарій виховного заходу.
5. Психолого-педагогічну характеристику учня.
6. Характеристику школи на студента-практиканта.
7. Щоденник педагогічної практики.
8. Заліковий лист результатів педпрактики.

Захист педагогічної практики відбувається в університеті впродовж шести днів з часу закінчення терміну проведення практики.

Під час захисту студент повинен:

- виявити знання принципів, методів, типів уроків з української мови і літератури та виявити вміння їх використовувати в навчальному процесі в середній школі;
- продемонструвати бездоганне володіння нормами оцінювання знань, умінь і навичок учнів з української мови і літератури;
- засвідчити володіння теоретичним матеріалом з української мови та літератури, бездоганне знання шкільної програми з цих дисциплін.

Навчальна база практики. Керівництво практикою

Студенти-філологи проходять педагогічну практику в середніх загальноосвітніх школах міста Львова.

Загальне керівництво практикою від філологічного факультету здійснює відповідальна особа.

Керівництво практикою на рівні окремих груп здійснюють керівники-методисти кафедр української мови, української літератури, фольклористики, теорії літератури, загального мовознавства, українського прикладного мовознавства філологічного факультету, а також викладачі кафедр педагогіки і психології.

Відповідальними за організацію та проведення педагогічної практики є завідувачі кафедр української мови, української літератури, фольклористики, теорії літератури, загального мовознавства, українського прикладного мовознавства, слов'янської філології, польської філології, сходознавства філологічного факультету.

Відповідальність за техніку безпеки студентів під час педагогічної практики покладається на групових керівників-методистів.

Декан філологічного факультету зобов'язаний ознайомити студентів із програмою практики та провести інструктаж із техніки безпеки.

Керівник від філологічного факультету має такі обов'язки:

1. Формує групи студентів для проведення педагогічної практики.
2. Готує наказ щодо проходження педагогічної практики у середніх загальноосвітніх закладах.

3. Організовує і проводить разом з керівниками філологічного факультету та представниками кафедр педагогіки і психології інструктаж щодо проведення практики.
4. Здійснює нагляд за роботою керівників-методистів і дисципліною студентів під час практики.
5. Здійснює поточний і підсумковий контроль проходження педагогічної практики.
6. Доповідає керівництву факультету про певні негаразди, помічені під час проведення практики.

Керівник-методист від факультету має такі обов'язки:

1. Забезпечити зустріч студентів-практикантів з директором чи завучем школи, вчителями української мови та літератури, на якій студентів ознайомлять із завданнями та специфікою навчальної та виховної роботи школи, дадуть загальну характеристику класам, охарактеризують основні напрями роботи школи та розподілять студентів за класами, прикріплять їх до вчителів-словесників та класних керівників.
2. Проводити консультації з методичних питань, зокрема допомагає у подоланні труднощів при підготовці уроків та написанні конспектів уроків, вибору типу уроку та методів навчання.
3. Відвідувати усі залікові уроки студентів, проводити їх обговорення у присутності студентів-практикантів, учителя та ставити оцінку.
4. Взяти участь у роботі заключної підсумкової наради в школі.
5. Визначати термін подання документації практики та день її захисту.
6. У визначений термін провести захист педагогічної практики, оцінити роботу студентів та виставити оцінки у залікові книжки та відомість.
7. Подати керівникові від факультету звіт про результати проведення педагогічної практики та доповісти про результати педагогічної практики на відповідній кафедрі.

Студент-практикант має такі обов'язки:

1. Студент-практикант зобов'язаний розпочати і завершити практику у визначений термін. Тривалість робочого дня практиканта у школі становить не менш ніж 6 годин.
2. Під час практики студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку школи, виконувати вказівки адміністрації школи та керівників практики.
3. Студент повинен якісно виконувати роботу, передбачену програмою педагогічної практики. Практикант повинен бути зразком організованості, ввічливості, працелюбності, дисциплінованості для учнів і педагогів школи, а також для своїх товаришів.

4. Студент повинен підготувати всі необхідні звітні документи, які оформлені згідно з вимогами, і захистити практику.

Зміст практики

На першому тижні практики відбувається *ознайомлення* зі школою, якісним і кількісним складом класу, кабінетами з української мови та літератури, а також шкільною документацією (класним журналом, календарним і тематичним планами роботи вчителів української мови і літератури та планом роботи класного керівника), *відвідування* та *аналіз* уроків і виховних заходів, які проводять вчителі-словесники та класні керівники. Крім цього, спільно з вчителями української мови та літератури, класним керівником за участю керівників-методистів кожен студент *має скласти* власний план роботи на весь період практики.

У наступні тижні студенти виконують професійні обов'язки вчителя української мови і літератури та класного керівника. Під час практики студенти ведуть щоденник, в якому записують зміст проведеної роботи, результати спостереження за навчально-виховним процесом в освітній установі, власною педагогічною діяльністю, особисті враження від педагогічної практики, висловлюють побажання щодо її проведення, а також занотовують результати психолого-педагогічного вивчення учня і класу. Щоденник є основою для написання звіту про практику і психолого-педагогічної характеристики на учня і клас.

Враховуючи те, що урок є основною формою організації навчально-виховної роботи вчителя з класом, студенти-практиканти повинні за час практики оволодіти методикою підготовки, проведення й аналізу уроків різних типів. Практиканти зобов'язані самостійно готувати і проводити уроки з української мови та літератури, творчо підходити до вибору типу уроку, використовувати різноманітні методи, прийоми навчання, технічні та наочні засоби навчання, опрацьовувати спеціальну науково-методичну літературу.

Виконуючи функції класного керівника, практиканти повинні у закріпленому за ними класі самостійно підготувати і провести один виховний захід. У цій роботі вони консультуються і одержують допомогу класних керівників, заступника директора з виховної роботи в школі, методиста з кафедри педагогіки, які й оцінюють виховний захід.

Упродовж всього часу проходження практики студенти проводять психолого-педагогічне спостереження за учнями класу. На основі зібраного матеріалу студенти повинні написати психолого-педагогічну характеристику учня.

Форми та методи контролю

Поточний контроль здійснюють керівник-методист від факультету та від кафедри педагогіки протягом проходження педагогічної практики: аналізують та оцінюють систематичну роботу студента в освітній установі, залікові уроки, виховний захід відразу після їх проведення.

Підсумковий контроль здійснюють керівник-методист від факультету та від кафедри педагогіки та психології у кінці педагогічної практики: перевіряють та оцінюють конспекти залікових уроків, конспект виховного заходу, психолого-педагогічну характеристику учня.

Виставляючи студентові диференційовану оцінку, керівники-методисти від факультету та кафедр педагогіки і психології враховують рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до дітей, колег, акуратність, дисциплінованість студента, якість оформлення та своєчасність подання документації.

Критерії оцінювання практики

За час проведення педагогічної практики та у результаті захисту результатів педагогічної практики студент може отримати максимальну кількість балів – 100 балів:

- заліковий урок – 10 б.
- заліковий виховний захід – 10 б.
- конспект залікового уроку – 10 б.
- конспект виховного залікового заходу – 10 б.
- психолого-педагогічна характеристика учня – 10 б.
- захист практики – 10 б.

Якщо студент набирає 90–100 б., його практику оцінюють «відмінно» А; 89–81 б. – «добре» В; 80–71 б. – «добре» С; 70–61 б. – «задовільно» D; менш ніж 50 б. – на «незадовільно», тобто практики не зараховують.

У встановлений деканатом філологічного факультету термін студент має змогу захистити результати навчально-виховної педагогічної практики за талоном № 2 та за талоном форми „К”.

Студент, який не виконав програми, скеровується на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Педагогічна практика студентів-філологів: Методичні вказівки до проведення педагогічної практики з української мови та літератури для студентів 4–5 курсів (філологічний факультет) / Укл. М.П.Єфименко, О.А.Слижук. – Запоріжжя: ЗНУ, 2006.
2. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах. Кол. авторів. За заг. ред. М.І.Пентиліук. – К.: Ленвіт, 2010.
3. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах / За ред. М. І. Пентиліук: Підручник для студентів-філологів. – К.: Ленвіт, 2000.
4. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: посібник для студентів педагогічних університетів та інститутів / За ред. М. І. Пентиліук. – К. : Ленвіт, 2011.
5. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Інформаційний збірник МОН. – 2012. – № 4-5. – С.3 – 32.
6. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя. - Миколаїв: Іліон, 2005.
7. Освітні технології / За ред. О.М.Пехоти. - К.: "А.С.К.", 2001.
8. Педагогічні інновації в сучасній школі. - К.: Освіта, 1994.
9. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. - К.: Академвидав, 2004.
10. Мороз О.Г., Сластьонін В.О., Філіпенко Н.І. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація. – К.,1997. - 168 с.
11. Пентиліук М.І. Стратегічні орієнтири підготовки майбутнього вчителя // Дивослово.- 2014.- С.2-6.
12. Бандура О.М. Вивчення елементів теорії літератури у 9-11 класах. Посібник для вчителя. – К.: Рад. школа. – 1989. – 158 с.
13. Бочарник У. Українська література. 9 клас. Плани-конспекти уроків. – Харків: Ранок, 2001. – 179 с.
14. Бугайко Т.Ф., Бугайко Ф.Ф. Українська література в середній школі. – К.: Рад. школа, 1962. – 391 с.
15. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9-11 класах. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 144 с.
16. Житник Б. О. Методичний поради́ник. Форми і методи навчання. – Харків: Видавнича група "Основа", 2005. – 125 с.
17. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : монографія / Куцевол О. – Вінниця: Глобус-Прес, 2006. – 348 с.
18. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури : навч. посібник / Володимир Микитюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 186 с.
19. Наукові основи методики літератури. За ред. Н.Волошиної – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.
20. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К.: Рад. школа, 1978. – 248 с.
21. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. – 384 с.